

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN DIỆU HIỀN

**KINH TẾ NGU' NGHIỆP VÀ VĂN HÓA
CỦA CƯ DÂN VEN BIỂN HUYỆN HẢI HẬU
TỈNH NAM ĐỊNH TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2012**

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Thái Nguyên - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN DIỆU HIỀN

**KINH TẾ NGU' NGHIỆP VÀ VĂN HÓA
CỦA CƯ DÂN VEN BIỂN HUYỆN HẢI HẬU
TỈNH NAM ĐỊNH TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2012**

Chuyên ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 60.22.03.13

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. HÀ THỊ THU THỦY

Thái Nguyên - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, đây là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, chưa được công bố.

Người thực hiện

Nguyễn Diệu Hiền

LỜI CẢM ƠN

Hoàn thành luận văn tốt nghiệp này trước hết tôi xin chân thành cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong khoa Lịch sử trường Đại học sư phạm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn PGS.TS Hà Thị Thu Thủy, người đã định hướng, trực tiếp hướng dẫn và đóng góp cụ thể cho kết quả cuối cùng để tôi hoàn thành luận văn này.

Cho phép tôi được gửi lời cảm ơn tới ủy ban nhân dân tỉnh Nam Định, huyện uỷ, uỷ ban nhân dân huyện Hải Hậu, Phòng giáo dục, Phòng Nông nghiệp, Trung tâm y tế, ủy ban nhân dân sáu xã ven biển cùng các hộ gia đình, các chủ trang trại, cơ sở sản xuất, các cán bộ quản lý đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Xin bày tỏ lòng biết ơn các đồng nghiệp, bạn bè và toàn thể những người thân yêu trong gia đình đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu

Mặc dù đã rất cố gắng nhưng những thiếu sót trong luận văn là không thể tránh khỏi. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy cô giáo cùng toàn thể các bạn để luận văn này được hoàn thiện hơn.

Hải Hậu, ngày 15 tháng 5 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Diệu Hiền

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các từ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục biểu đồ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Đối tượng, mục đích, phạm vi nghiên cứu	5
4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu	6
5. Đóng góp của đề tài	8
6. Bố cục của luận văn.....	8
Chương 1. KHÁI QUÁT VỀ HUYỆN HẢI HẬU VÀ KINH TẾ, VĂN HÓA TRƯỚC 1986	11
1.1. Khái quát về huyện Hải Hậu	11
1.1.1. Vị trí địa lý.....	11
1.1.2. Điều kiện tự nhiên	11
1.2.3. Lịch sử hình thành	16
1.2. Kinh tế - văn hóa huyện Hải Hậu trước 1986	19
1.2.1. Về kinh tế.....	19
1.2.2. Về văn hóa.....	29
Tiểu kết chương 1	33
Chương 2. KINH TẾ NGƯ NGHIỆP CỦA NGƯ DÂN VEN BIỂN HUYỆN HẢI HẬU TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2012	34
2.1. Bối cảnh lịch sử	34

2.3. Hoạt động phát triển kinh tế ngư nghiệp ở các xã ven biển.....	38
2.3.1 Khai thác thủy sản	39
2.3.2 Nuôi trồng thủy sản	49
Tiểu kết chương 2	59
Chương 3. VĂN HÓA CỦA CƯ DÂN VEN BIÊN HUYỆN HẢI HẬU	
TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2012.....	62
3.1. Văn hóa và công tác xây dựng đời sống văn hóa tinh thần.....	62
3.1.1. Khái niệm văn hóa.....	62
3.1.2. Nếp sống văn hóa	63
3.2. Về tôn giáo.....	73
3.3. Những thành tựu trong giáo dục.....	77
Tiểu kết chương 3	86
KẾT LUẬN.....	87
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	91
PHỤ LỤC	.....

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

VIẾT TẮT	VIẾT ĐẦY ĐỦ
CNXH	Chủ nghĩa xã hội
UBND	Ủy ban nhân dân
HTX	Hợp tác xã
SX - KD	Sản xuất - kinh doanh
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
NTTS	Nuôi trồng thủy sản
MTTQ	Mặt trận Tổ quốc
CNH- HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CM/ LL	Chuyên môn - Lí luận
TH	Tiểu học
TC	Trung cấp
ĐH	Đại học
CĐ	Cao đẳng
HĐND	Hội đồng nhân dân
VHTT	Văn hóa thông tin
TN	Thanh niên
NTM	Nông thôn mới
BS	Bác sĩ
Đ D	Điều dưỡng
NHS	Nữ hộ sinh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Trang

Bảng 2.1. Thống kê tình hình khai thác thủy sản ở 6 xã ven biển năm 1996	41
Bảng 2.2: Sản lượng khai thác cá biển phân theo địa phương(1997 - 2000).....	43
Bảng 2.3: Thống kê tình hình khai thác thủy sản ở 6 xã ven biển năm 2006	45
Bảng 2.4: Thống kê tình hình khai thác thủy sản ở 6 xã ven biển năm 2012	48
Bảng 2.5: Diễn biến diện tích NTTS của 6 xã ven biển huyện Hải Hậu	52
Bảng 2.6: Diễn biến diện tích NTTS của 6 xã ven biển huyện Hải Hậu	53
Bảng 2.7: Giá trị NTTS của các xã ven biển năm 2006.....	55
Bảng 2.8: Giá trị NTTS của các xã ven biển năm 2012.....	55
Bảng 2.9: Thu nhập bình quân của ngư dân ven biển Hải Hậu (2001 - 2012) ..	57
Bảng 3.1: Số vốn giành cho phong trào khuyến học xã Hải Lý(1997 - 2012) ..	80
Bảng 3.2: Tình trạng trường học ở các cấp học khu vực ven biển huyện Hải Hậu...	81
Bảng 3.3 Thời gian hoàn thành phổ cập của ngư dân ven biển	82
Bảng 3.4: Số lượng học sinh đổ vào trường THPT ở Hải Hậu	83
Bảng 3.5: Số học sinh đổ vào chuyên nghiệp qua các năm	84

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Trang

Biểu đồ 2.1. Sản lượng khai thác thủy sản phân theo địa phương từ 1997 - 2000 (đơn vị : tấn)	43
Biểu đồ 2.2. Sản lượng khai thác thủy sản của 2 thời kì 1996 và 2006 (tấn)	46
Biểu đồ 2.3. Sự gia tăng sản lượng khai thác thủy sản ở các xã ven biển năm 2006 và năm 2012 (tấn)	48
Biểu đồ 2.4. Diễn biến diện tích NTTS của 6 xã ven biển huyện Hải Hậu qua các năm (1999 - 2012)	53
Biểu đồ 2.5. Giá trị nuôi trồng thủy sản của các xã ven biển huyện Hải Hậu ...	56

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Hiện nay, các nước trên thế giới và trong khu vực đang hướng mạnh sự phát triển kinh tế ra biển. Người ta cho rằng khi các nguồn tài nguyên trong đất liền ngày càng có xu hướng cạn kiệt, thì nguồn tài nguyên trên biển lại được quan tâm chú ý hơn bao giờ hết. Các nhà khoa học đã nhận định rằng: Thế kỉ XXI sẽ là “*thế kỉ của biển và đại dương*”. Bối cảnh thế giới tác động đòi hỏi Việt Nam không thể không có một chiến lược phát triển kinh tế biển và vùng ven biển mang tính cách mạng, tập trung mọi nguồn lực phát triển nhanh, bền vững nền kinh tế đất nước với vai trò chủ yếu thuộc về các lĩnh vực kinh tế biển. Mặt khác, việc phát triển kinh tế biển còn giúp chúng ta hội nhập và mở cửa một cách sâu rộng, rút ngắn khoảng cách tụt hậu so với các nước trên thế giới. Phát triển mạnh, bền vững kinh tế biển và vùng ven biển còn là động lực thúc đẩy các vùng khác của đất nước cùng phát triển. Yêu cầu cấp bách cho phát triển kinh tế biển đã được Bộ Chính trị xác định từ năm 1993 với việc khẳng định: “*Vị trí và đặc điểm của nước ta cùng với bối cảnh phức tạp trong khu vực vừa tạo điều kiện vừa đòi hỏi chúng ta phải đẩy mạnh kinh tế biển đi đôi với việc tăng cường khả năng bảo vệ chủ quyền và lợi ích quốc gia, bảo vệ tài nguyên và môi trường sinh thái biển, phấn đấu trở thành nước mạnh về kinh tế biển*” [96, tr. 456]

Nam Định là một tỉnh thuộc khu vực đồng bằng sông Hồng vốn từ xưa đã nổi tiếng là mảnh đất “*địa linh nhân kiệt*”, đất văn hiến với truyền thống hiếu học nơi sản sinh ra nhiều danh nhân kiệt xuất, nhiều tướng tài giúp ích cho đất nước. Mảnh đất Nam Định vốn là quê hương của nhà Trần- một vương triều có lịch sử tồn tại lâu đời và có nhiều công hiến lớn cho đất nước. Nằm trong vùng văn hóa Bắc Bộ, với tổng số 72 km bờ biển trải dài trên địa bàn 18 xã, thị trấn, thuộc 3 huyện Nghĩa Hưng, Giao Thủy, Hải Hậu, địa phận biên giới biển của tỉnh có 2 tôn giáo lớn là đạo Phật và đạo Thiên chúa, trong đó đồng bào theo đạo Thiên chúa chiếm 41,3% dân số. Do vậy, cùng với công tác quốc